

V Bruselu dne 5.2.2019
COM(2019) 50 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o fungování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1337/2011 ze dne 13.
prosince 2011 o evropské statistice trvalých kultur**

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o fungování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1337/2011 ze dne 13. prosince 2011 o evropské statistice trvalých kultur

1. OBECNÉ SOUVISLOSTI

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1337/2011 (dále jen „nařízení“) o evropské statistice trvalých kultur¹ vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2012. Zrušilo dva právní předpisy: nařízení Rady (EHS) č. 357/79 ze dne 5. února 1979 o statistických zjišťováních ploch vinic² a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES ze dne 19. prosince 2001 o statistických zjišťováních prováděných členskými státy pro stanovení produkčního potenciálu sadů určitých druhů ovocných stromů³. Nařízení (EU) č. 1337/2011 zahrnuje dva strukturované soubory shromážděných údajů o trvalých kulturách:

- shromážděná data o sadech jabloní, hrušní, broskvoní, nektarinek, pomerančovníků, citronovníků, maloplodých citrusových stromů a olivovníků a vinné révy k produkci stolních hroznů a
- shromážděná data o vinicích vztahující se na vinice produkující hrozny určené k vinifikaci, rozinky a odrůdy s dvojím zařazením.

Dosud bylo zajištěno shromáždění tří skupin údajů: dvě se týkají sadů (2012 a 2017) a jedna vinic (2015).

Článek 13 nařízení stanoví, že „do 31. prosince 2018 a poté každých pět let přezkoumá Komise fungování tohoto nařízení. V rámci tohoto přezkumu Komise vyhodnotí, zda je nezbytné, aby byly vypracovány veškeré údaje uvedené v článku 4. Pokud Komise usoudí, že některé z těchto údajů již nejsou požadovány, je zmocněna přijmout akty v přenesené pravomoci v souladu s čl. 11, jež odstraňuje určité údaje z příloh I a II.“

Tato zpráva shrnuje hlavní poznatky o výsledcích přezkumu fungování nařízení. Odkazuje na Strategii pro zemědělskou statistiku do roku 2020, jež byla schválena Výborem pro Evropský statistický systém na jeho 27. zasedání dne 19. listopadu 2015 a představuje nový právní rámec

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1337/2011 ze dne 13. prosince 2011 o evropské statistice trvalých kultur a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 357/79 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES, Úř. věst. L 347, 30.12.2011, s. 7.

² Nařízení Rady (EHS) č. 357/79 ze dne 5. února 1979 o statistických zjišťováních ploch vinic, Úř. věst. L 54, 5. 3. 1979, s. 124.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/109/ES ze dne 19. prosince 2001 o statistických zjišťováních prováděných členskými státy pro stanovení produkčního potenciálu sadů určitých druhů ovocných stromů, Úř. věst. L 13, 16.1.2002, s. 21.

pro strukturální statistiku trvalých kultur, který zrušuje nařízení (EU) č. 1337/2011, jehož fungování je předmětem této zprávy.

2. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ A HODNOCENÍ

Jak ukazují zkušenosti ze sběru dat o sadech z roku 2012 a 2017 a ze sběru dat o vinicích z roku 2015, zpětná vazba z řady schůzek expertních skupin⁴ a zprávy o kvalitě poskytnuté členskými státy, je nařízení (EU) č. 1337/2011 do určité míry obtížně proveditelné. Navíc se v posledním desetiletí změnilы potřeby uživatelů.

2.1 Problémy spojené se shromažďováním údajů

Z analýzy dat a ze zpráv o kvalitě vyplývá, že shromážděná data týkající se sadů a shromážděná data týkající se vinic obsahují problematická místa.

2.1.1 Shromážděná data o ovocných sadech

Porovnání proměnných jednotlivých údajů (skupina druhů, zbarvení plodu, období sklizně, věk, hustota) v křížové tabulce má dvojí dopad. Zaprvé členské státy musejí používat velmi vysoké frekvence sběru dat. U států, v nichž není zavedena evidence ovocných sadů, byla průměrná frekvence sběru dat velmi vysoká – 54 %. Z toho důvodu muselo pět z těchto členských států uspořádat sčítání za účelem provedení sběru dat o ovocných sadech. Zadruhé podrobné členění údajů vede k nákladnému a časově náročnému sběru dat. Průměrné náklady na sběr dat o ovocných sadech (za referenční rok) představují přibližně 220 000 EUR na členský stát; pohybují se v rozmezí od 2 500 EUR do 900 000 EUR. Vstupy práce na statistických úřadech se pohybují od 0,1 ekvivalentu plného pracovního úvazku (FTE) do 6,2 FTE. Velmi široké vzorky a dlouhé dotazníky vyžadující řadu měření ploch pak představují velké břemeno pro respondenty.

Rozsáhlé investice provedené na národní úrovni do shromáždění velmi podrobných dat bohužel uživatelům dat nepřinášejí plný užitek, jelikož z důvodu statistické důvěrnosti nelze některá data zveřejnit.

Skupiny druhů popsané v příloze I nařízení, zejména co se týče jablek a hrušek, neodrážejí správné rozložení skupin druhů v rámci EU. U stolních jablek je 34 % plochy zařazeno do skupiny „Ostatní“, u hrušek je tato hodnota 18 %. Problém je ještě mnohem větší v severních a východních částech Evropy, kde jsou v některých členských státech téměř všechny sady zařazeny do skupiny „Ostatní“.

⁴ Zasedání pracovní skupiny pro statistiku plodin (2012–2017), Stálý výbor pro zemědělskou statistiku (do roku 2014) a Skupina ředitelů pro zemědělskou statistiku (od roku 2015).

Je velmi obtížné přistoupit k dobrovolnému sběru dat o jabloních, hrušních a broskvoních, které byly vysazeny k průmyslovému zpracování, jelikož v mnoha případech je každoroční rozhodnutí zemědělců – zda prodají ovoce na spotřebu, či na průmyslové zpracování – dáno počasím, podmínkami na trhu a aspekty jakosti spíše než odrůdou ovocného stromu.

2.1.2 Shromážděná data o vinicích

V čl. 3 odst. 4 nařízení se stanoví, že údaje o vinné révě pro účely jiné, než je produkce stolních hroznů (příloha II nařízení), „se předkládají na základě údajů dostupných v registru vinic zavedeném v souladu s článkem 185a nařízení (ES) č. 1234/2007 pro všechny podniky zahrnuté v tomto registru podle čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 436/2009“. Povinné propojení registru vinic a shromažďování dat o vinicích stanovené v nařízení bylo zdrojem komplikací v některých členských státech, jelikož registry nejsou často aktualizované či neobsahují všechny proměnné uvedené v nařízení. Z pohledu Kodexu evropské statistiky se jeví rovněž problematická povinnost používat registr jako jediný zdroj údajů⁵. Článek 6.2 totiž uvádí, že by výběr statistických zdrojů měl být založen na statistických rozvahách, a článek 12.1 vyžaduje, aby byla zdrojová data pravidelně posuzována a ověřována.

2.2 Potřeby uživatelů

Konzultace s politicky odpovědnými generálními ředitelstvími potvrdily, že i nadále musí být Komise přesně informována o potenciálu ovocných sadů produkovat určité druhy trvalých kultur na území EU. V zájmu zajištění náležitého řízení společné zemědělské politiky Komise požaduje pravidelné poskytování údajů týkajících se trvalých kultur. Nicméně kontrola dat prokázala, že mohou být provedena významná opatření, jež napomohou snížit břímě respondentů, zejména co se týče shromažďování údajů týkajících se ovocných sadů.

⁵

Kodex evropské statistiky pro účely národních statistických úřadů a Eurostatu (statistický úřad EU) schválený Výborem pro evropský statistický systém dne 16. listopadu 2017: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7> (pouze v angličtině).

Pro potřeby monitorování politik tak již není potřeba níže uvedených proměnných, které tvoří součást strukturálních statistických údajů:

- skupiny druhů pro jabloně a hrušně,
- zbarvení plodů u broskví, nektarinek a stolních hroznů a
- čas sklizně broskví, nektarinek, meruněk, pomerančů a malých citrusových plodů.

Nadto již není potřeba vnášet údaje o věku a hustotě do křížové tabulky, tyto údaje lze shromažďovat odděleně. Údaje mohou být shromažďovány v intervalu 6 až 7 let, jelikož struktura ovocných sadů a vinic zůstává relativně stejná. Tento sběr údajů měly v souladu s nařízením provést členské státy, na jejichž území je pěstována vinná réva na ploše min. 500 ha. Co se týče ovocných sadů, prahová hodnota byla stanovena na 1 000 ha na národní úrovni pro jakýkoliv druh ovocného stromu. Pro účely sjednocení prahových hodnot s ostatními opatřeními a registry ve vinařství by měla prahová hodnota vinic na pěstování vinné révy taktéž představovat 1 000 ha.

Pro účely politiky je třeba, aby údaje lépe zohledňovaly regionální oblasti. V souladu s nařízením byly údaje o ovocných stromech shromažďovány na úrovni NUTS 1⁶ a údaje o vinicích určených k výrobě vína na úrovni NUTS 2. Jelikož jsou tato shromážděná data potřebná pro analýzu regionálního potenciálu ovocných sadů a vinic, a to jak v rámci řízení trhu, tak pro případ krize, měly by být veškeré strukturální údaje týkající se ovocných sadů a vinic shromažďovány na úrovni NUTS 2.

3. EVROPSKÁ STRATEGIE PRO ZEMĚDĚLSKOU STATISTIKU DO ROKU 2020 A NOVÁ GENERACE ZEMĚDĚLSKÝCH STATISTIK: DŮSLEDKY PRO NAŘÍZENÍ (EU) č. 1337/2011

Od roku 2014 Eurostat ve spolupráci s uživateli dat (nejčastěji s dalšími útvary Komise a institucemi EU) a s národními statistickými úřady intenzivně pracoval na „Strategii pro zemědělskou statistiku do roku 2020 a na další období“⁷. Cílem této strategie pro zemědělskou statistiku je

- účinně vytvářet statistiky, které odpovídají potřebám uživatelů,
- významně nezvyšovat zátěž respondentů a statistických systémů a umožňovat lepší přístupnost statistik,
- zlepšovat celistvost dílčích oblastí zemědělské statistiky,
- vyjasňovat a zjednodušovat pojmy a definice,

⁶ Klasifikace územních statistických jednotek.

⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, posouzení dopadů strategie pro zemědělskou statistiku do roku 2020 a na další období a pozdějších možných legislativních scénářů
SWD/2016/0430 final – 2016/0389 (COD),
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016SC0430> (pouze v angličtině).

- zlepšovat kvalitu zemědělských statistik a
- zvýšit propojení statistik v oblasti zemědělství, lesnictví, využívání půdy a životního prostředí.

Prováděcí fáze byla zahájena po schválení strategie Výborem pro Evropský statistický systém v roce 2015. V posouzení dopadů byla za nejvíce vyhovující potřebám statistických systémů a uživatelů dat považována dvoufázová prováděcí strategie.

- První fázi představuje rámcové nařízení o integrované zemědělské statistice (Framework Regulation on Integrated Farm Statistics, dále též jako „nařízení IFS“), které upravuje statistické zjišťování o struktuře zemědělských podniků, na něž se v současnosti vztahuje nařízení o statistických zjišťováních o struktuře zemědělských podniků⁸, statistiky týkající se struktury ovocných sadů a vinic dle nařízení (EU) č. 1337/2011 a některé ukazatele agro-environmentálního charakteru. Strukturované soubory shromážděných údajů týkajících se ovocných sadů a vinic budou upraveny moduly vztahujícími se na ovocné sady a vinice nařízení 2018/1091 (nařízení IFS)⁹, které bylo přijato dne 18. července 2018. Nařízení (EU) č. 1337/2011 bylo zrušeno s účinkem ode dne 1. ledna 2022.
- Druhou fází je nařízení SAIO (statistics on agricultural inputs and outputs regulation, tj. nařízení o statistice zemědělských vstupů a výstupů), které mimo jiné upravuje rostlinnou výrobu a vyváženost plodin.

Moduly týkající se ovocných sadů a vinic budou v souladu s nařízením IFS obsahovat méně podrobné údaje týkající se ukazatelů plodin, údaje však budou Eurostatu poskytovány jakožto mikrodata propojená s hlavními zemědělskými údaji. To umožní flexibilnější použití údajů a bude více odpovídat potřebám uživatelů. Mikrodata bude možno zanášet do křížové tabulky, která tak znázorní, jaké typy zemědělců pěstují jaké druhy trvalých kultur a jak tyto zemědělci pracují (např. věk, vzdělání a odborná příprava, další zemědělské činnosti, další výdělečné činnosti, to, zda se nacházejí v málo výnosných oblastech, apod.).

3.1 Modul týkající se ovocných sadů v nařízení IFS

Strukturální statistiky týkající se ovocných sadů bude zajišťovat modul týkající se ovocných sadů v nařízení IFS. Ten je řešením problémů zdůrazněných v 2. kapitole a zahrnuje současné potřeby Komise. Modul týkající se ovocných sadů zahrnuje přibližně o 600 proměnných méně, než stanoví nařízení (EU) č. 1337/2011. Očekává se, že tak dojde ke snížení nákladů a

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1166/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o statistických zjišťováních o struktuře zemědělských podniků a o statistickém zjišťování o metodách zemědělské výroby a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 571/88, Úř. věst. L 321, 1.12.2008, s. 14.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1091 ze dne 18. července 2018 o integrované statistice zemědělských podniků a o zrušení nařízení (EU) č. 1166/2008 a (EU) č. 1337/2011, Úř. věst. L 200, 7.8.2018, s. 1.

administrativní zátěže při sběru dat, zároveň modul bere v potaz požadavky na zpřesnění na úrovni NUTS 2.

Ke shromažďování údajů o ovocných sadech spadajícímu pod modul týkající se ovocných sadů nařízení IFS bude přistoupeno v roce 2023.

3.2 Modul týkající se vinic v nařízení IFS

Obsah statistik údajů o vinicích bude podle modulu nařízení IFS týkajícího se vinic takřka stejný jako v rámci nařízení (EU) č. 1337/2011. Jediným rozdílem je definice hlavních odrůd vína. V současnosti jsou za hlavní odrůdy označovány ty odrůdy vína, jež na národní úrovni pokrývají minimálně 500 ha. V rámci nařízení IFS jsou definovány zdola nahoru: každý pěstitel révy nahlásí 10 největších odrůd pěstovaných v zemědělském podniku a na základě těchto odrůd budou na národní úrovni stanoveny hlavní odrůdy vína.

Podle modulu nařízení IFS týkajícího se vinic si mohou členské státy zvolit ten nejlépe dostupný zdroj pro shromažďování údajů o vinicích (tedy buď soubor shromážděných údajů, či registr vinic). Komise však vyzývá členské státy, aby v co nejširším měřítku využívaly registru vinic, a napomohly tak snížit administrativní zátěž respondentů a náklady. V zájmu zvýšení kvality registru vinic má Komise v úmyslu zveřejnit výzvu k předkládání návrhů na granty cílící na zlepšení interoperability registru vinic a shromážděných statistických dat (včetně statistického registru zemědělských podniků).

Ke shromažďování údajů o vinicích dle nařízení IFS bude přistoupeno v roce 2026. Shromažďování údajů o vinicích v roce 2020 ještě proběhne v souladu s nařízením (EU) č. 1337/2011, aby byl poskytnut dostatek času na sladění statistického registru zemědělských podniků s registrem vinic, který vyžaduje nařízení IFS.

4. ZÁVĚRY

Nařízení (EU) č. 1337/2011 nefunguje tak, jak bylo zamýšleno při jeho přijetí. Důvodem je zejména obsah údajů a příliš podrobná data srovnávaná v křížových tabulkách. Tyto faktory přispěly k velké administrativní zátěži respondentů a vysokým nákladům na shromažďování dat. Výsledkem byly důvěrné údaje. Během let se rovněž změnila uživatelská potřeba a Komise nyní vyžaduje méně detailní informace.

Z výše uvedených důvodů a z důvodu provedení „Strategie pro zemědělskou statistiku do roku 2020 a na další období“ jsou údaje o ovocných sadech a vinicích, které spadaly pod nařízení (EU) č. 1337/2011, zahrnuty do nového nařízení IFS. Nařízení (EU) č. 1337/2011 bylo zrušeno s účinkem od shromažďování údajů o vinicích v roce 2020 (poskytnutí údajů v roce 2022).

Nový právní základ pro strukturální údaje týkající se ovocných sadů a vinic tak bude lépe odpovídat potřebám uživatelů a sníží administrativní zátěž pro respondenty. Moduly týkající se ovocných sadů a vinic v rámci nařízení IFS umožní důkladnou analýzu zemědělských podniků pěstujících ovocné stromy a vinnou révu. Stane se tak díky širokým možnostem, které přinesou mikrodata, jež umožní propojení strukturálních údajů týkajících se sadů a vinic s úplnými

strukturálními údaji týkajícími se zemědělských podniků. Dojde tak k posílení znalostní základny, již je využíváno k přijímání rozhodnutí majících vliv na příslušné odvětví.